

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 ft.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, február 15.

Lehetetlenség—tehetetlenség

Irt: Barabás Béla dr., orsz. képvis.

A magyar közvélemény elcsendesedett, az érdeklődés elaludt s a politika alig izgat néhány embert. Talán jóra fordult minden? Avagy, ha nem is egészben, de túlnyomó részben teljesültek a nemzet kívánságai?

Dehogy!
Az emberek a magyar ősi erény szerint megunták a lovagjátékok csinálni is, nézni is.

És ez azért történt, mert mesterséges uton azzal telítették meg a közvélemény levegőjét, hogy a hadseregbe vonatkozó magyar követeléseket kérni is, teljesíteni is lehetetlenség.

A lehetetlenség felülről keletkező nagy elvénél szövetségesül szegődött az alulról neki fekvő lehetetlenség.

Igy aztán természetes, hogy a mit Bécsben lehetetlennek hirdettek s amit Budapesten lehetetlen emberek kezelnek, abból bizony nem lehet semmi, — akármilyen nagy, szent és magasztos törekvés legyen is az.

Beszélhetnek az ősi szokások, bizonyíthatnak a törvények, biztosíthat az alkotmány sokat és mindent. Ez mind nem szentírás.

Ezekkel szemben kezdet fog a bécsi lehetetlenség és a magyar lehetetlenség s meg minden tovább a maga útján.

Még a hagyományos és százados jelszavakon sem történik egy betű változás sem. Marad a régi. Bécs azt mondja: »Soha!« A magyar pedig erősen fogadja: »Majd máskor!«

Persze, így megértjük egymást. A parlamenti rend helyreáll, a béke meg lesz. A »Soha« és a »Majd máskor« kezdet fognak s együtt magasztalják a magyar nemzeti vívmányokat!

Most, mikor dolgozik a bécsi taposó malom, amikor alkalmunk van látni és hallani a mi delegátusaink nekigyürkőzését és nyomban való legyűrését, — elmondhatjuk szomorúan, hogy nem a bécsi lehetetlenség főzött le, hanem igenis a magyar lehetetlenség tört le bennünket.

Ez a magyar lehetetlenség odáig sülyedt le, hogy még csak nem is akart, nem is kívánt nemzeti követeléseket, csak titokban vágyott utána, úgy azonban, nehogy a bécsi lehetetlenség meg találjon nehezteni.

Ez a gyáva és tunya lehetetlenség a magyar parlament többségében öltött alakot s ott dermesztett meg mindent, a mit a megmozdult nemzeti közvéleménynek fénye, melegsége és világossága ébresztett életre.

Mert miként lehet azt az osztrák császártól vagy a magyar királytól kívánni és követelni, hogy magyarabb legyen, mint a magyar képviselőház többsége?

Hát hogyan teljesítsen a magyar király olyat, a mit a magyar országgyűlés kifejezetten még csak nem is akar?

Kérdem én, — akarta-e az országgyűlés többsége a hadseregben érvényesíteni a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet? Ugy-e bár: nem? Ha pedig nem akarta, hát akkor miért akarja azt a magyar király, a ki elsősorban osztrák császár?

A bécsi lehetetlenség nem talált útjában sem akadályt, sem ellenállást. De igen is ott látta nyugodni a magyar lehetetlenséget. Így aztán könnyű volt diadala.

A kisebbségnek lelkes küzdelme erőteljen volt a többség közömbösége és ridegsége mellett. Igaz, hogy velünk volt az ország hangulata, a nemzet igazsága, a magyar nép

lelkeseése. De mindezt megtörte az alkotmányos formának ridegsége, mert a nemzeti jogok, törvények mellé nem állott oda a parlament többsége, — őt nem a nemzet igazsága ébresztette fel, hanem a bécsi lehetetlenség jelszava altatta el.

És ezt az akarat nélküli többséget kiküldötte a parlamentbe? A nemzet...

Ha a magyar nemzet azt akarja, hogy Béccsel szemben jogai érvényesüljenek, törvényei és alkotmánya legyen irányadó a nagy nemzeti feladatok megoldásánál, akkor ne válasszanak és ne küldjenek fel olyan férfiakat, a kik semmi más nem képviselnek, csakis a nemzeti — lehetetlenséget.

— Az Új-párt szózata az országhoz. — Az Új-párt, úgy látszik, nap-nap után foglalkoztatni óhajtatja önmagával a közvéleményt. Lapunk tegnapi számában jeleztük, hogy a párt programja megjelent, mely program bőséges módon fejtette ki az új pártalakulás indító okait s a párt céljait. Ma az Új-párt újabb szótárát emlegethetünk meg, mint tegnap bocsájtott ki báró Bánffy Dezső s a melyben újra csak a már ismert okokat és célokat körvonalozza az ország számára.

A kolozsvári hírlapírók szindikátusa.

Kolozsvár, febr. 15.

A tegnapi napon a kolozsvári hírlapírók egy nagy része értekezletet tartott, melyen kimondták, hogy »újságíró szindikátus« alakítanak, hogy ezáltal köteleességek teljesítésében szolidaritást vállalva, mint testület sikeresebben működhessenek.

Ez értekezletre a szervező bizottság a kolozsvári lapok munkásait és az értekezleten képviselve voltak az összes kolozsvári napilapok szerkesztőjei. Az értekezleten jelentős megbeszélés tárgyát képezte a kolozsvári sajtó helyzete és az a tény, hogy a sajtóviszonyok feltétlenül javításra szorulnak és hogy a fennforgó anomáliákat csapán maguk a hírlapok képesek orvosolni.

Ezen mindenestre fontos célból, kimondatott a szindikátus megalakítása, ami az értekezlet folyamán meg is történt és megválasztották a szindikátus vezetőségét is. A megalakulástól a következő hivatalos értesítést kaptuk:

(Kolozsvári újságírók szindikátusa.) A kolozsvári hírlapírók rég szükségét érezték annak, hogy újságírói kötelességeiket némi egyöntetűséggel vég-zeék, illetve, hogy adott esetekben testületileg s így eredményesebben léphessenek fel. Ennek megbeszélésére tegnap, vasárnap délelőtt az összes kolozsvári hírlapírók gyűlést tartottak az Európa kávéház első emeleti termében s ott hosszabb vita után megalakították: a Kolozsvári Újságírók Szindikátusát. A szövetség tisztikarát egyhangúlag választották meg; elnöke: Kuszók István, az ellenzék munkatársa, — alelnökei: Vessényi Béla, a Magyar Polgár munkatársa és Szász Ödön, a Kolozsvári Friss Újság helyettes szerkesztője, — titkára Lengyel Béla, a Kolozsvári Friss Újság felelős szerkesztője, — pénztárosa Herczeg Jenő, az »Újság« felelős szerkesztője — végül ellenőre: Csokonai Vitéz Mihály a »Kolozsvári Hírlap« felelős szerkesztője. E szindikátus fog ezentúl határozni olyan ügyekben, mely megköveteli a hírlapírók szolidaritás működését. A szindikátusnak egyébként tagjai mind az öt napilapnak igazolt dolgozó társai.

E hivatalos értesítésre vonatkozólag Herczeg Jenő lapunk felelős szerkesztője, a mai napon a következő levelet intézte Kuszók Istvánnak, mint a »Kolozsvári újságírók szindikátusának elnökéhez.

Igen Tisztelt Elnök Ur!

A hírlapírók vasárnapi értekezletén, — melynek célja a szindikátus megalakítása volt — nem lehettem jelen annak befejeztéig és így csupán a hivatalos értesítésből tudtam meg, hogy az alakuló gyűlés a pénztárosi állással tisztelt meg. E kitüntető bizalmat megköszönve, kérem Elnök urat, méltóztatásuk a szindikátus tudomására hozni, hogy a nekem juttatott tisztséget el nem fogadhatom, mert nagy elfoglaltságom kizárja azt, hogy annak kellőképpen meg is felelhessek.

Szívesen vagyok és leszek egyszerű közkatonája a szindikátusnak mindaddig

amíg, az — mint hiszem — valóban a hírlapírók érdekeit fogja szolgálni.

Kollegiális tisztelettel

Kolozsvár, 1904. febr. 15-én.

Herczeg Jenő
az »Újság« fel. szerkesztője.

A délvidek veszedelme.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, február 15.

A volt Bánáthból, Aiad és Bihar megyéből mind sűrűbben érkeznek a nyugtalanító hírek. Napról-napra bizonyosabbá válik, hogy egyenéhány, nem is valami nagyon eszes, nem is nagyon tanult, de a romboló szociálizmussal ismerős és a lelki ismeret szava által nagyon kevésé korlátozott egyén, aki magát népboldogítóknak nevezi és tartja, képes volt ezen vármegyéknek főleg oláh lakosai között meglehetősen fölfordulást csinálni. A jelszavak körülbelül itt is azok, mint voltak máshol.

A jelenlegi jogi és társadalmi rend igazságtalanságai, melyek ellentmondanak a sokat hirdetett egyenlőségnek és testvériségnek. A nép nyomora, szemben egyesek jólétével. Mindezek kellően kiszínezve képek a fantáziára hajló szíveket és elméket megnyerni az izgatónak. A föld népe aztán elvakultságában nem igen számol azzal, vajjon mindazok az ígéretek, a melyekkel őket meggyerik, keresztülvihetők-e? Lehet-e, hogy egy csekély értelmi és egyéb tekintetben is szegény töredéke a népességnek, az egészszel szemben diadalt arasson? Az izgatók persze azt felelik rá, hogy igen, mert hiszen ezekkel fognak tartani a proletárok milliói.

Csak hogy nem tartanak ám! Hogy messzebbre ne menjünk, a Békésben éveket ezelőtt megindult szociálizmus már csak azért is több sikerrel ment neki a munkának, mert ott keményfejt és makacs népről, a magyarról volt szó. És ugyan mit tudott elérni? Széttépték ugyan bizonyos hivatalos iratokat és arcképeket, csináltak visszavonást ur és paraszt között, de bizony azt joggal nem állíthatják, hogy ne lettek volna kénytelenek belátni, hogy erőszakkal a mai világban ők bizony annál kevésbé mehetnek valamire. Erre se pénzük, se fegyverük, sem vezetőik nincsenek. Az állam ma olyan erős és hatalmas, hogy egy ökölcspással agyonütheti és agyon is üti azokat, a kik botor merészségtükben ellene mernek támadni.

Az oláhság mozgolódásának tehát jó vége nem lesz, mert nem is lehet. De mi, akik pedig valóban barátai vagyunk a szabadságnak, kénytelenek vagyunk rámutatni arra, hogy ezek a mozgalmak sok tekintetben a szabadságnak köszönhetők. E nélkül sem az izgatók nem mozoghatnának oly szabadon, mint teszik, sem a föld félrevezetett népe nem merne utánuk indulni, a mint hogy a fővárosi szociálista prédikálók aggodalmasan kerülnek mindent, a mi őket a büntető törvénnyel hozhatná össze-ütközésbe.

Akadnak, a kik ezen a nyomon arra a meggyőződésre jutnak, hogy meg kell semmisíteni a szabadságot, meg kell vonni azokat a jogokat, a melyek ilyen eredményre vezetnek. Mi nem vagyunk ezen a nézetben. Mi azt hisszük, hogy ilyen visszavonás többet ártana, mint a mennyit jótől várunk lehet. Az orvoslásnak utja és módja más. A szociálizmus a fensőbb rétegnek minden oldalról nyilvánult nagymérvű közömbösségének tudható be. Ezen kell segíteni s a baj orvosolva lesz.

A háború és a buzaárak.

Személyvények a pénzvilágból.

Kolozsvár, febr. 15.

Port-Arthurnál eldőrdült az első ágyulövés — és Magyarországon közel 2 koronával emelkedett a buza ára. A békése-reto ár az első imát mondotta el dicső-séges hadseregének győzelméért — és nálunk 25 koronával esett a vezető értékek árfolyama. Mily csodálatos jelenség ez, mely öröktörvény jellegével bírni látszik és mégis mily természetes és egyszerű. Nem az embereknek pusztulása, a kilőtt löpor és tor-nedők által okozott vesztés az az ür, mely betöltésre vár; az emberek, a természet örök rendje szerint, újabbal váltattak fel, a csatátérén elhalt vitézt az emberiség mérlegeben az újszülött pótolja, a löpor

ára megtérül az emberiség fokozott forgalma s annak általános jutalma, a magasabb adó által. Ami világgraszkoló kihatása van az ilyen háborúnak, az mind azokban a nemzetközi viszonylatokban kereshető és található, melyekkel az ágyudörgés, a dina, mit robaja járni szokott.

A mi a japán-orosz háborút illeti, az főleg a nyerstermények s azok közül első sorban a kenyér-mag áremelkedését indokolja. Mert nem fog elmúlni egy hét — és Oroszország kimondja a nyerstermékeknek kiviteli tilalmát. A háború előreláthatólag hónapokig fog eltartani; a ma csak néhány ezredet számláló orosz hadsereg, a japán haderő tetemes volta miatt százazrekkel lesz megtöltendő. Mandzsúria terméketlen, tél is van, készletei sincsenek. Orosz buzával fog élni tehát az orosz katoná, az orosz buzával tehát kimennie nem szabad; és ha behozatalra talán nem is lesz szüksége, feleslegét ki nem erasztheti Oroszország. Németország, Franciaország és Anglia — e három beviteli állam — az orosz buzát nélkülözvén, Amerikaira szorul; ámde Argentiniában igen közepes volt a termés Ausztrália sem mutatott fel számbavehető felesleget.

Igen természetes tehát, hogy Magyarország buza-készlete élénk keresletnek fog örvendeni és malmaink, melyek már is kaptak Londonból tetemes lisztrendeléseket, fokozott mérvben fogják igénybevenni piacainkat.

Mindezekből — bár nem szívesen vállalkozunk próféta-szerepre — méltán azt következtetjük, hogy buzáink, ha nem is úgy, miként az a spanyol-amerikai háború idejében történt, 32 koronára, de előreláthatólag 22—24 koronára fog emelkedni; be fog végre következni az az állapot, melyet gazdánk oly régen óhajtottak: gazdag természetük drága áron fogják eladhatni.

De sok gazda ember fogja áldani azt a kis, ferdeszemű sörge népet, mely Dávidként szembe mer szállani az orosz Góliáttal. Mint a hogy már egy hónap óta áldja a gondviselést és — a miennél jobban értesült diplomáciáját és érzékenyebb bőréjét az amerikai farmer, a ki eladásait már hetekkel azelőtt erre az alapra bázisozta. Érdeklét köreink előtt talány volt az, hogy Amerika 2 koronával is magasabban jegyezte buzáját a miennél — most már tudjuk annak okát s hál! Istennek, hogy még idejekorán tudtuk meg!

A háború eshetőségei.

— Katonai szakértőtől. —

Idő előtti volna az orosz-japán háború végétől már ma végleges véleményt mondani. Tanulékony, szorgalmas s felette fürge nemzet áll szemben félelmetesen nagy dimenziójú, hatalmas és rendkívüli szívós világhatalommal. Az előbbinek egyetlen előnye: bámulatra méltó mozgékonyasága, a melynek segítségével már is rést ütött ellenfele flottáján, emelte seregeinek erkölcsi erejét s biztosította — legalább egy időig — a tengeren és a koreai szárazföldön való hatalmát.

Japán eddigi sikerei azonban még korántsem jelenthetik a végleges győzelmet. Saját birodalmában: szigetein biztosan megállná helyét bármely hatalommal szemben. Heted félszáz ezer ember rendes hadserege s a még ezt is meghaladó nemzeti hadsereg (népfelkelése) minden ízében modern hadiflottája által támogatva feltétlen védelmet nyújt bárki ellen. Másképp áll azonban a dolog, ha Japánnak kell idegen földön operálnia. Az igaz, hogy ezelőtt kilenc évvel Kínával szemben szédültes sikereket ért el; de meg kell gondolni, hogy az csak Kína volt s nem Oroszország.

Japánnak, ha Koreában vagy Mandzsúriában akar operálni, hadseregét oda kell szállítania. Ez már magában véve is igen nehéz dolog. Hajón — bármily rövid ut legyen is az, — lassan megy a csapatszállítás. Egy hadosztály számára körülbelül kétszáz ezer tonna tartalmú hajóraj szükséges. Japánnak összes személy- és teherszállító hajóit összevéve alig van hétésszáz ezer tonna tartalommal bíró szállító hajóraj. A be és kiszállást, a lő- és élelmiszerek be és kivezetését és a japán kikötőknek a koreai partoktól való közep távolságát számítva öt hat nap alatt érhet az első három hadosztály Koreába. Az összes hajók ezután vissza eveznek a japán kikötőkbe a következő hadosztályért, a mely tíz nappal az első után érkezik Koreába; ugy hogy tizenkét japán hadosztálynak a haderőre való szállítása legalább is 36 napba kerül.

A csapatszállításnál Japánnak feltétlenül urolnia kell a tenger, mert a csapatszallító hajók tehetetlenül állnának az orosz hajók támadásával szemben. A szállító hajókat fedező hadi hajórajnak is roppant tehet a transzport-flotta s tulerelő kell bírnia, ha hivatást betölteni akarja.

Japán gyors tengeri hadműveleteivel az első lépést megtette ugyan s legalább egy időre — uralkodik a tengeren; más hatalommal, más nemzettel szemben ez tartósabb sikerre is vezethetne, az orosz ellenében azonban ez nem sokat jelent. Orosz-

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyező centiméterenként 8 fillér.

(paraszok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttár soronként 40 fillér.

országot sohasem demoralizálta a sikeretlenség. Szívós az a hihetlenség s hozzá van szokva, hogy csak a háború második felében érjen el sikereket. Az 1828—29. évi és az 1877—78. évi háborúkban a háború kezdetén — sőt jóval a felén is tul — alól volt az orosz csak a kizdelem utolsó harmadában volt képes erejét teljesen kifejteni s ellenfelét leverni.

Eddigi vereségei — bármily érzékenyek is — nem végzetesek rá nézve. Hajóit bevonja megerősített kikötőibe — s vár. Csapatait pedig az anyaországból lassan, de biztosan szállítja a haderő felé, mindaddig míg tulerőre nem emelkedik.

Az igaz, hogy a csapatszallítást Oroszország sem bonyolítja le simán. A szibériai vasutviszonyok azonban korántsem annyira rosszak, mint azt különösen angol részről feltüntetni igyekeznek. Oroszország az 1900. évi kínai zavargások alkalmával két hónap alatt negyvenezer embert és tizezer lovat szállított Európából Kelet-Ázsiába. Már magában véve ez sem rossz eredmény; de tekintetbe kell venni, hogy azóta négy év telt el s ez idő alatt Oroszország az akkor szerzett tapasztalatok alapján sokat javított a vasut vonalakon. A régi könnyű vágányokat nehezekkel cserélte fel, sok helyen kiépítette a második vágányt is. Új gépeket és kocsiakat szerzett be s szaporította a szénraktárakat is, úgy, hogy néhány hét előtt, mikor Európából két lövészdandárt szállítottak Kelet-Ázsiába, az utazás akadálytalanul ment végbe.

A gyorsvonat Varsóból tizennégy napon ut után érkezik Kelet-Ázsiába. A katonai szállító vonatok körülbelül egy hónap alatt teszik meg ugyanazt az utat. Oroszország tehát két hónap alatt tekintélyes haderőt vethet Kelet-Ázsiába az esetben, ha a jelenleg ott lévő csapatai nem bizonyulnak elég erősek.

Japán részére fordítan a végleges hadiszerencsét, ha valamely hatalom közbe lépne, vagy legalább is ellenséges magatartást tanusitana Oroszországgal szemben. — Továbbá, hogy ha az európai viszonyok a legközelebbi hetekben akképalakulnának, hogy Oroszország kénytelen lenne figyelmét megosztani s haderejének nagy és tekintélyes részét Európában lekötni. Egy mandzsú forradalom, vagy Kína megzabolódása szintén végzetesek válhatnak Oroszországra néve.

Ha ezek közül valamelyik eshetőség nem történik meg, akkor Japán aligha nem a rövidbebb húzza a háborúban. Oroszország a végtelenségig húzhatja a háborút s erejében egyre gyarapodni fog, Japán még ha kezdetben eredményeket érne is el a szárazföldön, ami még nagy, igen nagy kérdés; végre mégis csak kimerül s kénytelen lesz átengedni a harcot ellenfelének.

A harcétről tegnap érkezett hírek semmi újabb ütközetről a japániai és oroszok közt nem szólnak. A japánok szárazföldi mozdulatait Koreában eddig semmi sem zavarja.

London, febr. 13.

A Daily Express tizenévesi jelentése szerint Koreában 50—60 ezer japán van. Minden pillanatban szárazföldi ütközetet várnak.

London, február 13.

Katonai körökben azt tartják, hogy Jalu folyó mentén ütközet lesz az orosz és a japán hadsereg közt. Erre vall az, hogy mind a két fél lázas sietséggel szállít csapatokat Koreába.

Az orosz keleti-tengeri hajóraj teljes gözzel siet a haderőre. Dowerben orosz szállító gőzöskék várakoznak, hogy szénrel lássák el az orosz kelet-tengeri flottát. Wladivostokból is utnak indul a hajóraj. A legközelebbi eseményeket itt lázas feszültséggel várják.

London, február 13.

A Wladivostokból elindult négy cirkáló hajó mozdulatairól nem érkezett hír. Nem erősítették meg azt a jelentést, hogy ez a négy orosz cirkáló bombázta Hakodetát. Az azonban valószínű, hogy a wladivostoki flotta négy cirkálóhajója meg fogja akadályozni a japáni csapatszallítást Koreába.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, febr. 15.

— (Kalmár Antalpöre.) A chlopy-i hadparancs megjelenése után Kalmár Antal, a kiváló közjogi író egy cikket irt »katonák« címen. A cikkért, — melyet annak idején mi is közöltünk — több helyen az ügyesség — Kolozsvárott is — pebre fogta dr. Kalmár Antal. A szegedi kir. törvényszék szombatban tárgyalta az ügyet és az esküdtek felmentő verdiktje után, Kalmár Antalt felmentette az ellene emelt királlysértési vád alól.

— („Kalugyer-tánc“ a Milleniumi iskolában.) A következő sorokat vettük: »Tekintetes Szerkesztőség! Szombat este a papucsi városi Milleniumi iskolával kapcsolatosan szervezett ifjúsági-egyesület«

felolvasó és szavaló-estélyén a műsor egyik pontja az oláh »Kalyugyer-tánc« volt. És el is járták azt vagy huszan, oláh öltözetben adnak rendje és módja szerint. Eltáncolták abban a városi iskolában, melynek homlokán arany betűkkel ez a szó ragyog: »Millenium«. Eltáncolták az iskola igazgatójának felügyelete és vezetése alatt működő oly egyet tagjai (az iskolában), mely egyet, tudunkkal a magyar nemzeti kultúra és hazafiság istápolására és fejlesztésére alakult. Egy másik értesülésünk szerint a Felsőbb kereskedelmi iskola és Tanítóképző növendékei nagy számban vettek részt a Milleniumi iskola estélyén és tüneménytöltő tiltakoztak a műsorba felvett Kalyugyer-tánc ellen s követelték a műsorról való levételét, mit az iskola igazgatója meg is ígért ugyan, de már nem bírta megakadályozni annak eltáncolását. Az ifjúság azonban azzal ellensúlyozta az tapintatlanságot, hogy teljes erővel rákezdett a Hymnus énekléséhez s ennek hangja mellett oszlott szét az ünneplő közönség. A magunk részéről minden esetre nagy hibát rójuk fel az incidens megtörténésétől annál is inkább, mert a Milleniumi iskola létesítése éppen azon indokból lett nagy költséggel felállítva, hogy a kétvízközi városrészt oláh nemzetiségű lakosságának sáros terjeszkedése megakadályozzák. Nincs kétségünk az iránt, hogy az iskola igazgatója, kinek erős magyar voltához kétség nem fér, jövőre tapintatosabb körültekintéssel fogja ellenőrizni a műsor összeállítását, mert egy önképzőkör célja semmiképp sem lehet az oláh nemzetiségi táncok kultiválása.

— (Házasság.) Tegnap délután esküdték örök hűségbe Nemes Albert, a kolozsvári Koronabank főkönyvelője: Reschner Annuskának, Reschner Károly, városi mérnök leányának.

— (Tyuktolvajlás a Mikó-utca-ban.) A Mikó-utca lakói közül többen tettek már jelentést a rendőrségnek egy ismeretlen tettes ellen, ki tyukjaikat nagy előszeretettel lopogtatta el. A tegnap is Tóth Gyula Mikó-utca 4. szám alatti lakójával panaszkodott a rendőrségnek, hogy a téli folyamán 40 darab tyukját lopták el az udvaráról. És ezen felül az este két galambját is elvitték. A rendőrség bevezette a nyomozást a tyuktolvaj kézrekerítésére.

— (Elfogott betörők.) Tegnap éjjel 3 óra tájban Oltyán László közrendőr elfogta Pap Nyikolaj ismert betörőt és társát Balla Jakabot. A betörőknél több loptott tárgyat találtak, melyeket a Dézsma-utca valamelyik pincéjéből loptak el. A betörőt és társát fogdába tették.

— (Az alkohol áldozata.) A Pap-

utca-ban tegnap délután egy ittas ember esett össze. Szőlősi Gergelynek hívják az illetőt s már reggel óta dorbézolt egy koremba. Az előhívott mentők a kórházba szállították be, hol megállapították róla, hogy az alkohol már teljesen tönkre tette a szervezetét, s tegnap is nem a részegség, hanem az alkohol túlságos mértékben való élvezése folytán beállott gyengeség következtében esett össze.

— (Elkobzott ujság.) A temesvári kir. ügyészség indítványára folytat a temesvári kir. törvényszék vizsgálóbírája lefoglalni rendelte a »Volkswille« című, Temesvárott megjelenő lap február hó 12-iki keltől kiadott összes példányait, melyek a magyar állam ellen ígért tartalmaznak. Az inkriminált cikk szövege:

Eljén a magyar szabadság! Tiszta István gróf mint belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben Torontál, Temes és Arad vármegyékben beszűntette a népgyűlések megtartását és felhívta a hatóságokat, hogy azon a vidéken működő agitátorokat kísérjék figyelemmel, üzeneteket korlátozzák és a meddig a nyugodt viszonyok helyre nem állanak, semmiféle népgyűlés megtartását ne engedélyezzék. Minden művelt országnak megvan a gyűlékezési joga, csak a szabadságról oly híres Magyarország, amely e tekintetben egy fokon áll a barbár Oroszországgal. Van tehát okunk, hogy joggal kiálthassuk: Eljén a magyar szabadság! Ne éljen, hanem veszen, pusztuljon a pokolba az ilyen szabadsággal. Európát kell csinálni a magyar Ázsiából, ha ég és föld felpusztul is!

Egy másik cikk »Modern Nerók« cím alatt gyalázza Tiszta István gróf miniszterelnököt és a papságot. A rendőrség már tegnap délután elkobozta a lap példányait. Intézkedés történt az iránt is, hogy a lap postai szétküldése megakadályozzák. Horácsek Gyula szerkesztő ellen igazság és órádek nélküli politikája miatt megindultak a büntető eljárások.

— (Akasztás Bécsben.) Még az elmúlt év nyarán történt, hogy Nepomuczy Lipót szabadságát meggyilkolta és kirabolta Kubányi Juliska újpesti varrónőt. A bécsi legfelsőbb bíróság helybenhagyta a bécsi esküdtbírók azon határozatát, mely szerint Nepomuczy kötélfalára ítéltetik. Az ítéletet a napokban végrehajlják.

— (Ujabb Krivány-adó.) Aradmegyének rendkívüli közgyűlésén újból vihart okozott a Krivány-ügy. A még fedezetlen hiány mikénti előteremtése képezte a megbeszélés tárgyát s hogy ez nem foly le olyan simán, előre volt látható. — A

pótadó-megterhelhetettség ellen élesen kikeltek a törvényhatóság román vezérszónokai, a szenvedélyes felszólalások vége azonban az lett, hogy elfogadták az állandó választmány javaslatát s így huszonhat esztendőn keresztül két százalékos pótdadót fog fizetni a vármegye közönsége — Krivány János emlékének.

— (Ongyilkosság a halálos ágyon.) Kapitány Mihály hosszafutási 64 éves földmives hetek óta súlyos beteg volt s napjai már megvoltak számlálva. — Halála öröjét még sem tudta türelemmel bevárni, hanem egy este — a mikor magára hagyták, hurok kötött a nyakára és az ágya fölött levő szegre felakasztotta magát. Hozzájárulni halva találták az ágyon, mert a színe elszakadt úgy, hogy felé a szegre, felé a nyakát találták meg a holtestnek, a mely az ágyra visszaesett.

Egy corrector keresztetik az »Ujság« kiadóhivatalához, azonnali belépésre.

Táviratok

Minisztertanács.

Budapest, febr. 15.

Az e heti miniszteri tanácskozást tegnap délután tartották meg a kabinet valamennyi tagjának részvételével.

Berzeniczky a pápai nunciusnál.

Bécs, febr. 15.

Berzeniczky Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a ki tegnap este ide érkezett, Bécsből való elutazása előtt délután fél 11 órakor látogatást tett a nunciusnál.

Az orosz-japán háború.

Pétóvárv, febr. 14.

Port-Arthurból e hó 13-ára érkezett hivatalos távirat szerint e hó 11-én este Inkauból több ellenséges hajó tüzeit vették észre a tengeren, 12-én az a jelentés érkezett, hogy hat japán páncéloshajó érkezett a tatungkaui kikötőbe. Aggudórgást is hallottak. A koreai helyzettől szóló jelentések általában határozatlanok és arról adnak hírt, hogy a tengerpart különböző pontjain japán osztrályok szálltak partra. Mivel Csempulból jelentik, ott 11-ére nagy csapatot partraszállást vártak. Csifuból érkezett magánjelentések szerint a japáni hajóraj a Port-Arthur melletti ütközetben jelentő-

sen kárt szenvedett és az ütközet után Csifuba ment három nagy hajó vontatva.

Pétóvárv, febr. 14. Az orosz távirati ügynökség jelentése. Kuropatkin tábornok hadügyminiszter nem utazott el innét, mint más oldalról jelentették. Eddig rendszert jól értesült körökben mitsem tudnak arról, hogy a hadügyminiszter Kelet-Ázsiába meune.

Washington, febr. 14. (Reuter.) A kínai kormány értesítette a külügyi hivatalát, hogy ha az udvar elmenekülne, általános felkelés jönne ki az idegenek ellen és megszállások történének, a mi esetleg a birodalom összeomlására vezetne.

Varsó, febr. 14. A palota udvarán tegnap hazafias tüntetést rendeztek az egyetem, a politéchnikum és az állatorvosiskola diákjai. Később a tüntetések ismétlődtek a francia konzulátus előtt.

Pétóvárv, febr. 14.

A finnországi senátus Miklos cárhoz hódoló táviratot intézett, miert a cár táviratilag mondott köszönetet. Finnországból 10-én indultak el az utolsó csapatosztrályok, amelyeket onnét Kelet-Ázsiába rendelték.

Páris, febr. 14.

Tokióból jelentik japán forrásból: A csempulói angol konzulátus utján a japán hatóságokhoz intézett kérelem következtében a japán kormány készségesen megengedte, hogy 34 sebesült orosz a csempulói japán kórházba szállítsanak.

Páris, febr. 14. A francia kormány csatlakozott az Egyesült Államok jegyzékéhez Kína integritása és adminisztratív függetlensége ügyében.

Washington, febr. 14. A Kína semlegességéről szóló jegyzék, a melyet Hay államtitkár az amerikai diplomáciai képviselőknek elküldött, így hangzik: Fejezze ki a külügyminiszter előtt az Egyesült Államok élénk óhaját, hogy az Oroszország és Japán közötti katonai műveletek alatt Kína semlegessége és mindazok az eszközök, hogy adminisztratív egysége megővassék, mind a két hadviselő fél által respektáltassanak és az ellenségeskedések színhelye a lehetőségik lokalizáltassék és korlátoztassék, hogy elkerültsék minden alkalom, valamely kínai felkelésre és a világkereskedelem és forgalom minél kevesebb kárt szenvedjen.

Róma, febr. 14.

Mint a Siefáni-ügynökség jelenti, az olasz Vörös Kereszt elhatározta, hogy jelentékeny mennyiségű segédesséket küld az orosz és japán Vörös Keresztnek a háborúban megsebesültek számára.

A macedon csendőrség.

Budapest, febr. 15.

Konstantinápolyból jelentik. Az osztrák-magyar nagykövetség ma tartotta ötödik ülését a csendőrség újjászervezésével foglalkozó bizottság. A legközelebbi ülés hétfőn lesz. A szultán Mustafa Hilmi basa hadosztálytábornokot kinevezte a szaloniki, monsztrai és üszkübi vilajetek csendőrségének parancsnokává. Természetesen ennek alá kell rendelnie D. Georgis tábornoknak, mert ez a műrzségi program értelmében megbízott a három vilajet csendőrségének újjászervezésével.

Török adatok szerint az üszkübi vilajet északnyugati részén elnyomták a mozgalmat, a mit azonban eddig más részről meg nem erősítettek.

Sinorjev orosz nagykövlet tegnapi kihallgatása alkalmával ez bemutatta szultánnak Szejesin nagykövetségi tanácsost. Politikai ügyeket nem tárgyaltak. A szultán megkérte Sinorjevet, hogy tolmácsolja Miklos cárnak legszívesebb jókívánságait. Nacovic bolgár diplomáciai ügyvivő szófiái utasának hír szerint az a célja, hogy megállapodásra jusson kormányával a Törökország és Bulgária közt függőben lévő ügyek tekintetében. Ma a Jildiz-palotában rendkívüli minisztertanács lesz.

A Fremdenblatt mai fejtegetései, melyek szerint a kelet-ázsiai háború semmi módon nem zavarja az entente hatalmak reformációját, a Jildizben és a portán élénk hatást tettek.

Ongyilkos színész.

Déva, febr. 14.

Bánhazy Teréz, a Déván működő Polgár-féle színiársulat drámai színésznője, családai bajok miatt ma arzenikkal megmérgezte magát. Az orvosi segély még idejében érkezett és így életben maradása remélhető.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

NYILTÉR.

Aláírásának kezdőbetűjére levél van.

Meghívás!

A KOLOZSVÁRI

Zakarékpénztár és Hitelbank részv.-társ.

IX-ik évi rendes

Közgyűlését

1904. februárius 29-én délelőtti 10 órakor fogja Kolozsvárt, az intézet helyiségében, Mátyás kir.-tér 7. sz. (saját ház) megtartani.

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az 1903-ik évi üzleteredményről.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Négy igazgatósági tag megválasztása.
4. Két, esetleg három felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
5. A választmány megválasztása.

Tudomásul.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemzettel hívatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig az intézet pénztáránál Kolozsvárt, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél, vagy a Hazai Bank Részvény-társaságnál Budapesten — még le nem járt szelvényeivel együtt — letétele.

Értesítjük a t. részvényeseket, hogy az Igazgatóság évi jelentése, továbbá a mérleg, nyereség és veszteség számla az intézet hivatalos helyiségében közzsémle ki van téve, s azt az üzleti órák alatt a t. részvényesek megtekinthetik.

Kolozsvár, 1904. február 12.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondal, angolnyelvű és ráfűzés eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajtiszta, I-sőrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borfaj szőlőültetvények a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbnak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűllesztett, reklámozott, elhajlásos oltást messze felülmúlunk! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákhoz összeválogatott

I-sőrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseiről és jószágért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.
2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökere, fűs és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:
Ezer drb. 200 k.
Száz drb. 22 k.
Tíz drb. 2 k 50f.

b) Csemegefajták:

Árak tavaszi szállításra értendők:
Ezer drb. 220—240 k.
Száz drb. 25—30 k.
Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajták! Filloxeramentes!

3002 20—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másfajhoz és a maderához. Súlyosabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évelbi termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szőlőtől 17 évvel előzől közvetlenül az érmellékre portális ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának**. A jövő szőlőszet kincse. Mindentü megterem, úgy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított, rendkívül tartós szívós zöldhajtása 1—2 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeivel fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákon, kerítések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlő-lugas tenyészessék!**

100 darabból álló lugas-gyűjtemény osztagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabör 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! Nagy mennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palacsokban, úgy mint horodokban, Ficsinyben és nagyban a legulányosabb beszerezhető s kívánatra választékos ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvelel mellett mintabör küld:

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny mint Országos Hirdetési Kalauz

SZÉKELYHID — (BIHARMEGYE).

Vadászati-, sport- és fénycépeszeti cikkek.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képkerekek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok. Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Bébe és 50-tőztett BABÁK minden nagyságban!

RICHTER-féle Horgony Könyv építő szekrények!

Mindenkoru gyermekeknek

Játékszerek, Kintalovak,

Babakocsik, Társasjátékok,

Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségű érzékeny lemezek, Filme és papírok, Cartonok, vegyszerek.

Schuster Emil

Kolozsvár, Mátyás király-tér.

Telefon: 183.

Leghíresebb gyártmányu serfetes és golyós Vadásztgyverek

Revolverek. Töltényhüvelyek és Revolvertöltények.

Csizmák, Halinak, Gummi Vadascizmák és Cipők, Amerikai Sarcipők urak, nők és gyermekek részére.

Valódi dániai iramszarvas Borkabátok szörme vagy flanell bélessel.

Börnadrágok, Mellények és Sapkák. - Vízhatlan

Szodén Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace,

szarvasbőr és valódi Angol Keztyűk. Teljesen veszélytelen villamos zseb és olvasó lámpák, külön tetenek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban.

2613 192—360

Játékszerek.

Joánovics Festvérek

(ezelőtt KATO J.)

Fénycépeszek!

Mátyás király-tér 32.

Telefon szám: 150

Specialisták gyermek-felvételekben!

Elsőrendű műterem, készit platin és fényes képeken kívül:

nagyitsokat, aquarelleket, olajfestményeket

meglevő kis képek után.

Öltözök a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A téli hónapokban a műterem minde helyisége fűtven van.